

**Richtsnoer Veilige jeugdevenementen
Vlaams-Brabant**

Voorwoord provinciegouverneur Vlaams-Brabant

Beste lezer,

Als provinciegouverneur van Vlaams-Brabant is het één van mijn kernopdrachten om te waken over de veiligheid en openbare orde binnen de provincie. In eerste instantie is het de burgemeester die deze taak in de eigen stad/gemeente opneemt, maar overkoepelend ondersteun ik alle actoren die zich met het veiligheidsdomein in brede zin bezighouden, of kom ik tussen wanneer bepaalde zaken het grondgebied van één gemeente overstijgen.

Een steentje bijdragen om de veiligheid op jeugdevenementen te verbeteren sluit helemaal aan bij deze opdracht, en beschouw ik als een prioriteit. Het is meer dan ooit nodig en belangrijk dat jongeren kunnen fuiven en feesten, en dat moet men ook vanuit het beleidsniveau aanmoedigen en faciliteren. Tegelijk moeten we ervoor ijveren om dit op een verantwoorde en goed georganiseerde manier te doen, zodat de veiligheid van al die jongeren wordt gegarandeerd.

Alhoewel dit vanzelfsprekend lijkt, wordt het een almaar grotere uitdaging in onze snel evoluerende samenleving. Risico's inzake veiligheid zijn vandaag van een gehele andere orde dan pakweg 25 jaar geleden. Ook evenementenveiligheid wordt een steeds meer gespecialiseerde materie die veel kennis, expertise en ervaring vereist. Het is logisch dat jongeren vaak (nog) niet over deze expertise of professionele ervaring beschikken, terwijl het vaak net die jongeren zelf zijn die instaan voor de organisatie van fuiven, concerten of andere jeugdevenementen.

Er dus duidelijk nood aan advies en ondersteuning om het nog mogelijk te maken voor een lokale jeugdbeweging of jongerenorganisatie om een leuk evenement te organiseren. Ook lokale besturen en politiezones zijn zich hiervan bewust en willen hierin hun verantwoordelijkheid opnemen. Met onderstaand richtsnoer voorzien we informatie, tips, adviezen en aanbevelingen om de uitwerking van een lokaal fuifbeleid te ondersteunen. Een degelijke voorbereiding, goede afspraken en communicatie met alle betrokken partners (gemeente, politie, brandweer én organisator) zijn immers de beste basis voor een veilig en lokaal gedragen evenementenbeleid.

Ik wens iedereen veel fuif- en feestplezier, en hoop vooral dat dit voor iedereen in veilige omstandigheden kan gebeuren.

Jan Spooren

Provinciegouverneur Vlaams-Brabant

VOORWOORD PROVINCIEGOUVERNEUR VLAAMS-BRABANT	2
I. HET RICHTSNOER VEILIGE JEUGDEVENEMENTEN	6
II. KERNGEDACHTEN VAN HET RICHTSNOER	6
III. TOEPASSINGSGEBIED VAN HET RICHTSNOER	6
i. Evenementen en jongeren	6
ii. Partners en experts	7
iii. Indeling van het richtsnoer - Leeswijzer	8
DEEL I: ALGEMEEN KADER VOOR VEILIGHEID OP JEUGDEVENEMENTEN	9
1.1. Het startpunt: de evenementenaanvraag	9
1.1.1. Één digitaal evenementenloket	9
1.1.2. Het soort evenement: melding of aanvraag	10
1.1.3. De aanvraag van het evenement: vragenlijst en risicoscan	11
1.1.4. Noodzakelijke vergunningen en aanvragen	14
1.2. Tijdens het evenement: maatregelen om een veilig verloop te waarborgen	15
1.2.1. Beveiliging op evenementen	15
1.2.2. EHBO en hulpverlening op evenementen	17
1.2.3. Brandveiligheid en brandpreventie op evenementen	19
1.2.4. De Chill-outzone	20
1.2.5. Tegengaan van 'laatkomers'	21
1.3. Het einde: sluitingsuur en uitdoofbeleid	21
1.3.1. Het gebruik van een sluitingsuur	21
1.3.2. Het gebruik van een uitdoofbeleid	22
1.4. Algemene begeleiding en ondersteuning voor jeugdige organisatoren	23
1.4.1. De opleiding fuifcoach	23
1.4.2. Het veiligheidsoverleg	24
1.4.3. De fuif-inspecteur	25
1.4.4. Algemene ondersteuning	25
DEEL II: SPECIFIEKE VEILIGHEIDSRISICO'S VERBONDEN AAN EVENEMENTEN DOOR/VOOR JONGEREN	27
2.1. Algemene aandacht voor verdraagzaamheid en een aangenaam feestklimaat	27
2.2. Alcohol en drugs	28
2.2.1. Omgaan met alcohol en alcoholgebruik	30
2.2.2. Het fenomeen indrinken / voordrinken	33
2.2.3. Hinder van omliggende nachtwinkels	35
2.2.4. Omgaan met drugs / verdovende middelen	36
2.3. Overlast	37
2.3.1. Geluidsoverlast - muziek	38
2.3.2. Geluidsoverlast - personen	39

2.3.3. Vandalisme	41
2.3.4. Zwerfvuil	42
2.4. (Zinloos) geweld en wapendracht	43
2.4.1. Omgaan met (zinloos) geweld	43
2.4.2. Wapens en wapendracht	45
2.5. (Seksueel) grensoverschrijdend gedrag	46
2.6. Verkeersveiligheid	48
SAMEN VOOR VEILIGE JEUGDEVENEMENTEN IN VLAAMS-BRABANT	50
NUTTIGE LINKS EN CONTACTEN	51
BIJLAGEN	53
Bijlage 1: vrijwillige security	53

I. Het richtsnoer veilige jeugdevenementen

De samenleving evolueert snel. Een kluwen aan regels, wetgeving en allerhande bestaande praktijken, maakt het organiseren van een evenement, feest of fuif geen simpele opdracht meer.

Dit richtsnoer wil lokale besturen een kader aanreiken om organisatoren te kunnen ondersteunen in de aanpak van jeugdevenementen met de focus op veiligheid en de verankering ervan in een lokaal gedragen jeugdevenementenbeleid.

We zijn ons ervan bewust dat er al veel informatie en documentatie bestaat over het organiseren van evenementen en evenementenveiligheid. Desondanks werd toch gekozen onderstaand richtsnoer uit te werken, met als specifiek doel een leidraad mee te geven en handvaten aan te reiken aan lokale besturen en politiezones om aan de slag te gaan om een eigen evenementenbeleid uit te werken, met focus op veiligheid en samenwerking tussen de verschillende partners als ankerpunten. We nemen hierin maximaal de bestaande documentatie en goede praktijken mee, of we verwijzen ernaar door.

II. Kerngedachte van het richtsnoer

De kerngedachte van dit richtsnoer kan als volgt samengevat worden:

- Het moet voor jongeren steeds mogelijk blijven om zelf evenementen te organiseren. Het aanbod voor jongeren om te fuiven moet voldoende groot blijven.
- Daarbij is het geenszins de bedoeling om strenger te zijn voor jongeren die evenementen organiseren, dan voor andere organisatoren. Het komt er wel op aan hen beter te ondersteunen en te begeleiden. De maatregelen, adviezen en tips in dit richtsnoer zijn daarvoor bedoeld, zodat jongerenorganisatoren op de juiste manier en met voldoende aandacht voor veiligheid hun evenement vorm kunnen geven.

III. Toepassingsgebied van het richtsnoer

i. Evenementen en jongeren

In dit richtsnoer verstaan we onder evenementen:

“Alles wat georganiseerd wordt in de stad, gemeente of politiezone”.

Een verdere afbakening van de evenementen gebeurt op basis van het doelpubliek:

“Evenementen georganiseerd door en/of met jongeren als doelpubliek”.

We doelen hiermee op organisatoren en/of publiek tot ongeveer de leeftijd van 30 jaar.

Uiteraard is het mogelijk de aanbevelingen uit het richtsnoer ook toe te passen op andere evenementen georganiseerd op het grondgebied van de gemeente of stad.

ii. Partners en experts

Binnen dit richtsnoer wordt verwezen naar partners en experts die voorliggend richtsnoer mee vorm hebben gegeven. Onze partners bij de uitwerking waren:

- de lokale politiezones: Aarschot, Druivenstreek¹, Getevallei², KLM³, Leuven, Pajottenland⁴ en Voer en Dijle⁵,
- en vertegenwoordigers vanuit enkele steden en gemeenten in Vlaams-Brabant.⁶

Op deze manier hebben we de belangrijkste actoren bij het organiseren van jeugd-evenementen op lokaal vlak - naast de eigenlijke organisator - bij de uitwerking betrokken.

Daarnaast konden we ook beroep doen op de expertise van:

- de Federale Politie
- de brandweer: hulpverleningszone Vlaams-Brabant West en hulpverleningszone Oost Vlaams-Brabant
- de centra geestelijke gezondheidszorg (CGG)
- Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs (VAD)
- Sensoa

¹ Hoeilaart en Overijse

² Hoegaarden, Landen, Linter, Tienen en Zoutleeuw

³ Kapelle-op-den-bos, Londerzeel en Meise

⁴ Bever, Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik en Pepingen

⁵ Bertem, Huldenberg, Oud-Heverlee en Tervuren

⁶ Begijnendijk, Diest, Geetbets, Kampenhout, Londerzeel, Meise, Overijse, Rotselaar, Steenokkerzeel, Tremelo; Vilvoorde, Wemmel en Zemst

- het Rode Kruis
- Bataljong

Verder werden er ad-hoc experts geraadpleegd inzake specifieke thema's, bijvoorbeeld de directie Private Veiligheid bij FOD Binnenlandse Zaken.

Het richtsnoer werd tot slot ook afgetoetst aan de website '[veilige evenementen](#)'⁷ van het onderzoekscentrum publieke impact bij Karel de Grote Hogeschool. Deze website werd breed gelanceerd in januari 2024 na een grondige wetenschappelijk onderbouwde studie over evenementenbeleid.

iii. Indeling van het richtsnoer - Leeswijzer

Het richtsnoer bestaat uit twee delen.

In het eerste deel belichten we de algemene veiligheid op evenementen en daarmee gepaard gaande onderwerpen en thema's. Heel wat informatie, tips en adviezen rond de organisatie van evenementen worden op een rijtje gezet, telkens bekeken vanuit het veiligheidsoogpunt.

Het tweede deel gaat specifiek in op veiligheidsrisico's die verbonden zijn aan het organiseren van jeugdevenementen. We hanteren hier een indeling volgens drie fasen in de organisatie, nl.

- de voorbereiding
- de aanpak tijdens het evenement
- de nasleep en evaluatie

Voor iedere fase worden informatie, tips en adviezen gebundeld en wordt een aanpak voorgesteld die door verschillende partners en experts als de meest aangewezen wordt beschouwd.

Tips, aanbevelingen en voorbeelden worden als volgt in het richtsnoer aangeduid:

Tip

Aanbeveling

Voorbeeld

⁷ www.veilige-evenementen.be

DEEL I: Algemeen kader voor veiligheid op jeugdfevenementen

1.1. Het startpunt: de evenementenaanvraag

De veiligheid van de bezoekers en organisatoren is een prioriteit doorheen het hele organisatieproces. Dit start bij de evenementaanvraag.

1.1.1. Één digitaal evenementenloket

De voorkeur gaat uit naar één centraal invalspunt waar alle informatie over het te organiseren evenement in één beweging wordt doorgegeven. Dit bevindt zich idealiter bij de gemeente. De gemeente/stad vormt daarbij de spin in het web die voorziet in communicatie en afspraken naar de andere actoren en partners toe. Om dit doeltreffend te organiseren, is een digitaal evenementenloket, met onderstaande kenmerken, onmisbaar:

- De organisator moet slechts éénmaal alle gegevens aanleveren.
- Één centrale verantwoordelijke per evenement, die instaat voor het volledige proces.
- Een overzicht over de stand van zaken in de organisatie van het evenement.
- Duidelijke informatiedoorstroming van en naar alle betrokken partijen (brandweer, politie, medische sector,...).
- Opvolging van adviezen op één plaats.
- Centraal overzicht over de vergunningen en bijzonderheden.
- Duidelijke communicatie naar de organisator toe.

Het gebruik van een online platform brengt ook enkele uitdagingen met zich mee. Let dus zeker op voor:

- De verscheidenheid aan mogelijke softwareprogramma's.
- De afstemming van het programma aan de noden en eisen van een digitaal evenementenloket. Niet elk softwareprogramma leent zich ertoe om een goed digitaal evenementenloket te ondersteunen.

We raden aan om met de betrokken partners een gedeelde keuze te maken inzake het softwareprogramma om de samenwerking zoveel mogelijk te stimuleren.

1.1.2. Het soort evenement: melding of aanvraag

Het is van belang om een onderscheid te maken tussen een melding en de aanvraag van een evenement, aangezien dit een andere aanpak vraagt naar organisatie en veiligheidsadviezen toe.

Een **melding**:

- Kleinschalige evenementen waarbij extra maatregelen niet (of zelden) van toepassing zijn.
- In kennis stellen van het lokale bestuur door de organisator
- Veiligheidspartners worden door het lokale bestuur geïnformeerd over het evenement.
- Geen actieve inbreng vanuit de verschillende partners.

De spaghettislag van de lokale jeugdvereniging

Een quiz-avond van de lokale jeugdvereniging

Een **aanvraag**:

- Een evenement van aanzienlijke grootte waarbij extra maatregelen, voorwaarden en afspraken van toepassing zijn.
- Aan de hand van de risicoscan, indelen in een categorie (*infra 1.1.3.*).
- Goedkeuringen en adviezen vanuit de veiligheidspartners zijn nodig.
- Actieve inbreng vanuit de verschillende partners kan gevraagd worden.

Plaatselijke Chirofuij

De termijn verbonden aan het aanvragen of melden van een evenement is belangrijk. Laattijdige aanvragen of meldingen maken het moeilijk om alle nodige informatie, adviezen en maatregelen rond te krijgen. Geef daarom als lokaal bestuur een duidelijke termijn mee: hoe lang op voorhand dient de aanvraag ingediend te worden? Communiceer dit duidelijk aan de (jeugdige) organisatoren en leg ook uit waarom het van belang is om deze termijnen steeds te respecteren.

Voeg een FAQ-pagina (*frequently asked questions*) toe aan het evenementenloket. Deze pagina voorziet extra uitleg waarom de termijnen gerespecteerd dienen te worden en waarom bepaalde informatie belangrijk is.

Onderstaande figuur toont de stappen die een evenementenaanvraag doorloopt:

Figuur 1. Verloop evenementenaanvraag

1.1.3. De aanvraag van het evenement: vragenlijst en risicoscan

Alles start bij de organisator die een aanvraag indient om een bepaald evenement te organiseren. De organisator dient heel wat informatie aan te leveren voor de gemeentelijke diensten, politie, brandweer en andere partners. Bij voorkeur wordt daarvoor een duidelijke vragenlijst gehanteerd, zodat de organisator stapsgewijs en als het ware ‘automatisch’ alle nodige informatie kan aanleveren. De aangeleverde informatie wordt door de gemeente en de andere partners gebruikt om het risico van het evenement in te schatten en te bepalen welke maatregelen nodig zijn.

De ervaring leert dat wanneer moeilijke en/of vele vragen gesteld worden, er onduidelijke en onvoldoende antwoorden gegeven worden. Dit brengt extra werk met zich mee omdat dan nog tal van vragen achteraf moeten worden uitgeklaard. Het is dus zaak van bij het begin de juiste vragen te stellen, om van bij de start

zoveel mogelijk bruikbare informatie te verzamelen om verder mee aan de slag te gaan.

Met een groep experts zijn we daarom op zoek gegaan naar een goede vragenlijst die alle nodige informatie bij de organisator opvraagt, en die tevens toelaat op basis daarvan het risico voor het evenement juist in te schatten. Beide tools (vragenlijst en risicoscan) worden **zeer warm aanbevolen** en worden gratis ter beschikking gesteld bij de dienst maatschappelijke veiligheid en politie binnen de federale afdeling van de gouverneur van Vlaams-Brabant via: dmv.preventie@vlaamsbrabant.be.

De persoon die de aanvraag behandelt op niveau van de gemeente of stad is de dossierbeheerder. Hij of zij kan de informatie uit de vragenlijst/risicoscan en de adviezen van de partners gebruiken om het risico in te schatten en eventueel extra maatregelen op te leggen aan de organisator(en).

Doorheen de vragenlijst worden verschillende items (parameters) bevraagd. De organisator dient telkens voor het eigen evenement het juiste antwoord in te vullen. Aan iedere parameter is vooraf door de verschillende disciplines (politie, brandweer, gemeentediensten,...) een bepaalde score gegeven.

Twee voorbeelden ter verduidelijking:

Een evenement dat gebruik maakt van een eetstand met een gasvuur zal door de brandweer een hogere risicoscore krijgen.

Grotere evenementen zullen een hogere risicoscore krijgen.

Door de vragenlijst volledig in te vullen, levert de organisatie in één beweging alle nodige informatie aan om het risico te bepalen. De output van de vragenlijst is dan ook onmiddellijk een gewogen 'risico', dat het evenement categoriseert in een A-evenement, B-evenement of een C-evenement. Extra factoren (bv. achtergrond van de organisator) kunnen achteraf door de dossierbeheerder nog steeds aangevuld worden.

Afhankelijk van de categorie waarin een evenement terechtkomt, zullen voor de organisatie andere maatregelen gelden. Deze maatregelen maken deel uit van het evenementenbeleid van de stad of gemeente en worden dus algemeen en op

voorhand samen met de partners per categorie vastgelegd. Uiteraard is het nog steeds mogelijk om na de risicoscan voor specifieke evenementen extra maatregelen toe te voegen.

Volgende indeling in evenementen wordt voorgesteld:

- **C-evenementen** (laag risico); de minst risicovolle categorie die voornamelijk adviesverlening, opvolging en ondersteuning vanuit de gemeentelijke diensten omvat.
- **B-evenementen** (matig risico); kunnen - naast de adviesverlening, opvolging en (actieve) ondersteuning - aanleiding geven tot het inplannen van een veiligheidsoverleg en/of het opstellen van een veiligheids(draaiboek).
- **A-evenementen** (hoog risico); de meest risicovolle categorie, omvat al het voorgaande, aangevuld met extra maatregelen, zoals een inrichtingsplan, een veiligheidsronddgang en eventueel andere maatregelen en/of voorwaarden.

De risicoscan laat een vlottere afweging en categorisering van evenementen toe. Belangrijk is aan te geven dat dit geen 'dwingende' categorisering is. De dossierbeheerder heeft nog steeds de mogelijkheid om extra advies op te vragen bij één of meerdere partners om de juiste maatregelen voor een gegeven evenement te bepalen.

De risicoscan wordt ter beschikking gesteld in een aparte toepassing, namelijk een Excel-bestand, samenhangend met een Word-document dat verdere uitleg en richtlijnen omvat om de risicoscan correct en concreet te kunnen opnemen in lokaal beleid.

Opmerking: de risicoscan veilige jeugdevenementen is volledig compatibel met de risicoscan voor evenementen die door de Hulpverleningszone Vlaams-Brabant West ter beschikking wordt gesteld.

Een voorbeeld ter verduidelijking:

De lokale Chiro wenst een fuif te organiseren:

- **Stap 1:** de verantwoordelijke van de organisatie surft naar het digitale evenementenloket van de stad of gemeente.
- **Stap 2:** afhankelijk van het soort evenement maakt de organisator een melding of vult de vragenlijst in om een evenement aan te vragen.
- **Stap 3:** de lokale dossierbeheerder kan extra informatie opvragen aan de verantwoordelijke van de organisatie, omwille van ontbrekende informatie of om een betere inschatting te maken wat betreft het evenement.
- **Stap 4:** aan de hand van de ingevoerde informatie krijgt men volgende output: B-evenement.
- **Stap 5:** de categorie B-evenementen bevat reeds vastgelegde adviezen, aanvragen, voorwaarden en maatregelen voor de verschillende partners.
- **Stap 6:** de dossierbehandelaar brengt de lokale partners op de hoogte van de aanvraag en de uitkomst van de risicoscan, en vraagt hen om (extra) advies of aanvullingen.
- **Stap 7:** de lokale dossierbehandelaar deelt mee aan de organisatie wat er van haar verwacht wordt. Dit omvat bijvoorbeeld het opstellen van een inrichtingsplan, een verzoek tot toestemming om gebruik te maken van vrijwillige security, deelname aan een veiligheidsoverleg,...
- **Stap 8:** de voorbereiding van het evenement kan van start gaan, rekening houdend met alle opgelegde maatregelen.

1.1.4. Noodzakelijke vergunningen en aanvragen

De risicoscan bepaalt niet alleen binnen welke categorie het evenement valt, maar geeft ook aan welke noodzakelijke vergunningen en verzoeken in orde gebracht moeten worden door de organisator.

Volgende vergunningen worden het vaakst aangevraagd:

- vergunning inname openbaar domein
- vergunning voor het schenken van alcoholische (sterke)dranken
- afwijking van de geluidsnorm voor muziekactiviteiten (VLAREM II)

Verder kan er gedacht worden aan volgende aanvragen/verzekeringen:

- billijke vergoeding
- SABAM

- het gebruik van herbruikbare bekert
- verkoop of bereiding van etenswaren
- burgerlijke aansprakelijkheid
- andere.⁸

Neem dit op in de FAQ-pagina van het digitaal evenementenloket. Op die manier kan de organisator gemakkelijk de juiste informatie aanvragen en terugvinden.

1.2. Tijdens het evenement: maatregelen om een veilig verloop te waarborgen

1.2.1. Beveiliging op evenementen

Beveiliging is belangrijk bij de organisatie van evenementen. Dit omvat het inschakelen van een erkende firma die, met behulp van professionele beveiligingsagenten, de veiligheid en beveiliging van het evenement op zich neemt.

Het gebruik van professionele security

Het gebruik van professionele security wordt sterk aanbevolen. Deze zijn voorzien van training, certificaat en hebben bevoegdheden om als beveiligingsagent te kunnen optreden op evenementen. De vergunde beveiligingsfirma's zijn te herkennen aan hun Vigilis-embleem:

Figuur 2. Voorbeeld logo Vigilis

Ze zijn verder vergund door de FOD Binnenlandse Zaken en worden door hen ook opgevolgd en gecontroleerd.

Uit de risicoscan zal blijken wanneer het gebruik van een professionele securityfirma aangeraden is. Een duidelijk kader, goede afspraken en concrete taakverdeling zijn onontbeerlijk voor de organisator wanneer er gebruik gemaakt

⁸ <https://www.veilige-evenementen.be/RisicosEnMaatregelen/Basisveiligheidsmaatregelen>

wordt van een securityfirma. Als gemeente/stad kan je hierin bijvoorbeeld ondersteunen door een kader mee te geven waarin basisafspraken opgesteld zijn.

Het gebruik van vrijwillige security

De inzet van professionele security komt met een groot kostenplaatje. Om die reden is het ook mogelijk vrijwilligers in te zetten als security. Dit zijn leden uit de eigen organisatie die ingezet kunnen worden voor zowel veiligheid als niet-veiligheid gerelateerde taken. Deze niet-veiligheid gerelateerde taken, bijvoorbeeld ticketcontrole en parkeerplaatsen aanwijzen, vallen niet onder de wet op de private veiligheid waardoor een vergunning om deze taken uit te voeren niet verplicht is.

Door een uitzonderingsregime⁹ in de wetgeving die de bewaking op evenementen en festivals regelt, kunnen vrijwilligers ook ingezet worden voor bepaalde beveiligingstaken. Er zijn echter enkele voorwaarden gekoppeld aan dit uitzonderingsregime. Zo is er steeds toestemming nodig van de burgemeester, na advies van de korpschef van de lokale politiezone. De lokale politie zal controleren of een persoon voldoet aan de wettelijke uitoefeningsvoorwaarden en het wettelijk ideaalprofiel. De burgemeester kan ook steeds beslissen (op basis van de risicoscan of andere informatie) om geen toestemming te geven.

De organisatie die vrijwilligers wil inzetten:

- heeft geen winstoogmerk (vzw, feitelijke vereniging,...);
- en moet een ander doel nastreven dan het faciliteren van evenementen.

Personen die deze taak op zich mogen nemen zijn:

- effectieve leden van de organisatie of personen met een aanwijsbare en duurzame band met de organisatie. Deze band wordt beoordeeld door de burgemeester.

Leden van een oudervereniging, oudleiding of een supportersclub

⁹ SP07 - private bewaking bij evenementen en festivals, BS 16 april 2018

Het is ook de burgemeester die oordeelt of de voorwaarden voldaan zijn. Zo kan de burgemeester toestemming geven om het uitzonderingsregime toe te passen, maar geeft daarmee niet noodzakelijk de toestemming aan de voorgedragen personen.

Nog enkele extra zaken en voorwaarden:

- De opdracht wordt onbezoldigd uitgevoerd.
- De persoon in kwestie voert deze opdracht sporadisch uit en niet meer dan 4 keer per jaar.
- De vrijwilligers dienen geen zichtbare ID-kaart te dragen.
- De vrijwilligers dienen niet te voldoen aan de voorwaarden inzake opleiding en pyrotechnische proeven.

Als bijlage geven we graag mee welke mogelijkheden, taken en bevoegdheden de vrijwilligers kunnen opnemen.

Opmerking: vrijwilligers die dergelijke taken op zich nemen, worden ook wel ‘fuifstewards’ of ‘stewards’ genoemd.

Het gecombineerd gebruik van beveiliging op evenementen

Op basis van de risicoscan kan beslist worden hoeveel professionele bewakingsagenten en/of vrijwilligers er nodig zijn. Men kan hiervoor standaarden vastleggen die gekoppeld kunnen worden aan de parameters in de risicoscan.

Een algemeen kader dat richtlijnen hierover meegeeft is onmisbaar. Echter is het nog steeds mogelijk om dit evenement per evenement af te stemmen. Zo blijft de uniformiteit én de lokale autonomie gewaarborgd. Hieronder kan je een voorbeeld terugvinden.

Gebruik van beveiliging op evenementen		
Aantal bezoekers	Professionele security	Vrijwillige security
< 500	2	2
500 < _ < 1000	3	4
1000 < _ < 1500	4	6
+ 1500	6	6

Tabel 1. Verdeling gebruik professionele en vrijwillige security

1.2.2. EHBO en hulpverlening op evenementen

Er zijn verschillende opties om ervoor te zorgen dat bezoekers tijdens het evenement verzorgd kunnen worden. De organisatie moet steeds vertrekken van

het principe van de ‘goede huisvader’. Dit refereert aan de ingesteldheid dat de organisator de eigen bezoekers wil beschermen, hun veiligheid wil garanderen en, wanneer nodig, hen adequaat kan verzorgen.

Een laagdrempelige, maar belangrijke maatregel omvat het opstellen van een telefoonlijst/contactenlijst. Een voorbeeld kan hieronder gevonden worden. Hierbij is het belangrijk dat lokale contacten/telefoonnummers aangevuld worden.

Contactenlijst	
Politie noodnummer	101
Contactpersoon lokale politie	...
Brandweer noodnummer	112
Contactpersoon lokale brandweerpost	...
Medisch noodnummer	112 / 100
Rode Kruis Vlaams Brabant	016 39 80 72
Dokter van wacht	...
Apotheker van wacht	...
Antigifcentrum	070 245 245
...	

Tabel 2. Voorbeeld contactenlijst

Heel wat organisaties voorzien niet in EHBO, maar vallen terug op de reguliere hulpdiensten, ofwel het noodnummer 112. Dit is de meest eenvoudige manier voor de organisatie, maar ook de minst aanbevolen.

Het is belangrijk dat een evenement geen overlast veroorzaakt op de reguliere werking van de hulpdiensten. Mede hierdoor dienen organisatoren aangespoord te worden om toch enige mate van medische hulpverlening te voorzien.

De risicoscan kan uitwijzen in welke mate de organisator zelf moet voorzien in medische hulpverlening. Het is mogelijk om als lokaal bestuur de organisatie te verplichten om medisch hulpverleningsmateriaal te voorzien, bijvoorbeeld bij een negatieve evaluatie van het vorige evenement. De mogelijkheden zijn stapsgewijs uit te breiden, gaande van het uitlenen van verzorgingsmateriaal, over het aanvragen van een hulppost tot de reservatie van een ziekenwagen gedurende het evenement.

- Bij verschillende organisaties die instaan voor medische hulpverlening is het mogelijk om materiaal uit te lenen. Een EHBO-tas met het nodige materiaal kan tijdens het evenement gebruikt worden door iemand van de organisatie (liefst medisch geschoold/onderlegd) om de eerste verzorging te voorzien.

Zo kunnen kleine(re) problemen en wonden ter plaatse verholpen worden en dient de organisatie niet onnodig de ‘grote middelen’ in te zetten. Dit omvat ook maar een kleine financiële kost voor de organisatie en de bezoeker is hierbij gebaat.

- De organisator kan ook voorzien in een EHBO-post, bemand door minstens 2 opgeleide vrijwilligers, aangeleverd door de hulporganisatie, met het nodige materiaal om de eerste zorgen op te vangen. De EHBO-post doet een eerste triage waarbij kleine tot middelgrote ongevallen en gewonden ter plaatse verzorgd worden. Niets weerhoudt de vrijwilligers ervan om bij grotere ongevallen/gewonden ook een ziekenwagen op te bellen.
- De meest uitgebreide maatregel voorziet in het reserveren van een ziekenwagen gedurende het evenement. Deze kan dan aan de EHBO-hulp post geplaatst worden.

1.2.3. Brandveiligheid en brandpreventie op evenementen

Brandveiligheid en brandpreventie zijn belangrijk op een evenement. In Vlaams-Brabant hebben de twee hulpverleningszones de belangrijkste zaken in een zonaal reglement neergeschreven. We verwijzen graag door naar de zonale reglementen:

[Hulpverleningszone Oost¹⁰](https://oost-vlaams-brabant.hulpverleningszone.be/pagina/evenementen) - [Hulpverleningszone West¹¹](https://vlaamsbrabantwest.be/evenementen)

Aan de hand van de output van de risicoscan zal de brandweer een advies formuleren en bepaalde maatregelen vragen.

¹⁰ <https://oost-vlaams-brabant.hulpverleningszone.be/pagina/evenementen>

¹¹ <https://vlaamsbrabantwest.be/evenementen>

1.2.4. De Chill-outzone

Een 'chill-out zone' is een afgebakend gedeelte van de evenementlocatie waarbinnen de prikkels van het evenement (bv. luide muziek of mensenmassa) zoveel mogelijk verminderd worden.

De 'chill-out zone' vervult een belangrijkere rol wanneer het evenement werkt met het principe 'binnen is binnen/buiten is buiten' of met andere woorden, wie de evenementlocatie verlaat, dient opnieuw inkom te betalen. Aangezien de bezoekers niet buiten de evenementlocatie kunnen om even te ontsnappen aan de drukte, is dergelijke 'chill-out zone' een noodzakelijkheid.

De 'chill-out zone' kan verder ook dienen als een 'time-out zone'. Wanneer de gemoederen hoog oplopen en er ruzie dreigt te ontstaan, is het mogelijk om tussen te komen en de verschillende partijen uit elkaar te halen, eventueel met de inzet van security. Deze rustig ingerichte en prikkel-verlagende zone zorgt ervoor dat men gemakkelijker in gesprek kan treden met de heethoofden.

Vaak wordt de 'chill-out zone' samen voorzien met de afbakening van het sanitair en/of grenzend aan de voorziene eetstand(en). Het is belangrijk om hieraan voldoende aandacht te besteden. Niet elke ruimte leent zich hier immers toe.

Belangrijk is dat deze ruimte gemoedelijk en rustgevend ingericht wordt. Zo worden soms doeken gebruikt op herashekken, hierbij wordt de voorkeur gegeven aan witte doeken aangezien deze meer rust met zich meebrengen.

Een 'vriendelijke' inkleding kan helpen om rust te brengen. Zo kan de 'chill-outzone' worden ingericht in een bepaald thema, passend bij dat van het evenement. Bijvoorbeeld een strandthema met zand en palmbomen.

Let op: niet elk evenement heeft de mogelijkheid om dergelijke ruimte te voorzien. Als gemeente/stad kan men deze optie dus best uitdrukkelijk bespreken met de organisator(en).

1.2.5. Tegengaan van 'laatkomers'

Uit de praktijk blijkt dat verschillende organisatoren kampen met bezoekers die pas laat op de avond afzakken naar het evenement.

We zien bijvoorbeeld dat een evenement start om 21u00 en waarbij de meeste bezoekers pas tegen 23u00 of later aankomen. Als het evenement tot 3u duurt, is de gependeerde tijd relatief laag en is dit vaak voor organisatoren (financieel) minder interessant. Het fenomeen indrinken/voordrinken, waar later uitgebreid op teruggekomen zal worden (infra 2.2.2.), wordt hieraan gekoppeld.

Het is moeilijk voor organisatoren om hier concreet mee om te gaan. Wel zijn er enkele mogelijkheden die ervoor kunnen zorgen dat bezoekers gemotiveerd worden om vroeger naar het evenement af te zakken. Volgende tips kunnen organisatoren helpen:

Verlaag de inkomprijs in de vroegere uren.

Koppel voordelen aan het vroeger afzakken naar het evenement. Bijvoorbeeld: goedkopere bonnen tijdens bepaalde uren, een gratis eet-bon, gratis vestiaire,....

Let op: In het kader van het organiseren van een veilig evenement geven we mee dat het niet de bedoeling is dat organisatoren alcoholconsumptie aanmoedigen of promoten. Het aanbieden van een 'happy hour' (2 voor de prijs van 1) wordt daarom afgeraden.

1.3. Het einde: sluitingsuur en uitdoofbeleid

1.3.1. Het gebruik van een sluitingsuur

De praktijk in Vlaams-Brabant leert dat er verschillen zijn wat het einde van evenementen betreft. Sommige lokale besturen leggen een sluitingsuur op en anderen dan weer niet. Indien er een sluitingsuur is, verschilt dit ook vaak van gemeente tot gemeente.

Toch loont het de moeite om het invoeren van een sluitingsuur in overweging te nemen. Het creëert een handhaafbaar einde van het evenement en zeker met het

oog op veiligheid, lijkt een sluitingsuur een gunstige maatregel. Incidenten op jongerevenementen blijken zich immers voornamelijk voor te doen in de latere uren.

Belangrijker dan het sluitingsuur zelf, is een stapsgewijs uitdoofbeleid. Dit biedt immers garanties voor een overzichtelijk, rustiger, gemoedelijker en veiliger einde van het evenement.

1.3.2. Het gebruik van een uitdoofbeleid

Onderstaande figuur geeft een voorbeeld van een uitdoofbeleid dat steeds toegepast kan worden, ongeacht het sluitingsuur. Belangrijk hierbij is dat het evenement trapsgewijs afgebouwd wordt, met voldoende ruimte tussen de stappen. Een bruusk einde van het evenement kan namelijk negatieve reacties van de bezoekers uitlokken.

Figuur 3. Voorbeeld uitdoofbeleid

Goede communicatie is essentieel. Het uithangen van dit beleid en kenbaar maken waarom dit in voege is, vermindert de kans op weerstand. Zo zijn de bezoekers voldoende op de hoogte van het verdere verloop van het evenement en worden misverstanden vermeden.

1.4. Algemene begeleiding en ondersteuning voor jeugdige organisatoren

We bespreken graag enkele tendensen en goede praktijken over hoe je als lokaal bestuur kan zorgen voor begeleiding en ondersteuning van jeugdige evenementen.

1.4.1. De opleiding fuifcoach

In enkele steden en gemeenten wordt vandaag al gewerkt met een opleiding tot 'fuifcoach', als ondersteuning en bron van informatie voor jeugdige evenementorganisatoren. Aangezien dit mooie resultaten oplevert, hebben we ervoor gekozen deze goede praktijk over te nemen en voor de hele provincie bekend en toegankelijk te maken.

Het doel van deze opleiding is om personen van de organisatie voldoende kennis mee te geven inzake veiligheid gerelateerde onderwerpen die nodig zijn bij het organiseren van jeugdige evenementen. Dit allemaal met de focus op het creëren van een aangename sfeer, met oog voor veiligheid.

De fuifcoach wordt verwacht gedurende het hele evenement aanwezig te zijn. Op deze manier is er steeds een duidelijk contactpersoon bij de organisatie, met kennis van zaken, aanwezig op het evenement.

De opleiding voorziet in een certificaat dat voor een bepaalde duur geldig is. We raden aan om als gemeente/stad extra voordelen te koppelen aan het behalen van dit certificaat. We geven twee voorbeelden:

Een veiligheidssubsidie

- De stad of gemeente kan een subsidie voorzien om tussen te komen in de kosten van professionele security. Enkel de fuifcoach van de organisatie kan dit aanvragen. Op die manier kan je organisaties financieel ondersteunen en sensibiliseren om voor meer veiligheid op het evenement te zorgen.

Het certificaat als voorwaarde om evenementen te organiseren

- Je kan overwegen om als gemeente/stad enkel toestemming te geven om evenementen te organiseren als minstens één persoon binnen de organisatie fuifcoach is. Zo verzeker je dat de kennis inzake veiligheid op evenementen gegarandeerd wordt binnen de organisatie.

De opleiding heeft niet tot doel strenger te zijn voor jeugdige organisatoren, maar om hen net beter te begeleiden en te ondersteunen door kennis en ervaring te delen. Het vormt tevens een geschikte gelegenheid om collega-organisatoren en andere partners te ontmoeten en ervaringen te delen.

De opleiding fuifcoach omvat, naar analogie met het richtsnoer, zeker volgende onderwerpen:

Opleidingsonderdelen Fuifcoach
Het lokaal (evenementen)beleid
Politie informatie en verplichtingen
Brandveiligheid op evenementen
EHBO en verzorging
Alcohol- en drugpreventie op (jeugd)evenementen
Basiskennis conflict- en agressiebeheersing.

Tabel 3. Opleidingsonderdelen fuifcoach

Meer informatie over de opleiding fuifcoach en hoe je deze als lokaal bestuur kan organiseren kan je opvragen bij de dienst maatschappelijke veiligheid en politie via: dmv.preventie@vlaamsbrabant.be.

1.4.2. Het veiligheidsoverleg

Het veiligheidsoverleg, ook wel het coördinatieoverleg genoemd, brengt de verschillende partners (politie, lokaal bestuur, brandweer,...) en de organisator(en) samen om overleg te plegen over de organisatie van het evenement. Bepaalde knelpunten of problemen kunnen besproken worden om hiervoor samen een oplossing te zoeken. Afspraken maken, elkaar ontmoeten en een forum creëren voor vragen, opmerkingen en dialoog staan hier centraal.

Aangezien dit veiligheidsoverleg dermate belangrijk is om goede en adequate ondersteuning te bieden, adviseren we lokale besturen om het veiligheidsoverleg steeds te organiseren wanneer het gaat om een jeugdevenement of jeugdorganisator. Zo kan men concrete ondersteuning bieden met focus op een aangename sfeer, met aandacht voor veiligheid.

Na het evenement kan, aan de hand van bestuurlijke verslagen of andere informatiebronnen, een veiligheidsoverleg dienen om het evenement te evalueren en om tendensen, knelpunten en moeilijkheden in kaart te brengen. Dit overleg kan naar aanleiding van de evaluaties verplicht worden of als voorwaarde opgelegd worden, voor een eventuele volgende editie.

1.4.3. De fuif-inspecteur

In een aantal politiezones wordt gewerkt met politiemensen die als aanspreekpunt fungeren voor jongerenevenementen. Ook dit is een goede praktijk die we graag onder de aandacht brengen. Een voorbeeld is werken met één of meerdere ‘fuifinspecteurs’, die zorgen voor persoonlijke contacten met de jongerenorganisator, bijvoorbeeld voor het toelichten van de gevraagde maatregelen of onduidelijkheden.

De politiemensen maken persoonlijk kennis met de organisator(en) van het evenement, delen contactgegevens en maken onderlinge afspraken waar nodig. Op die manier wordt de politie als partner opgenomen bij de organisatie van evenementen. De politie wordt een bekend gezicht en kan sneller aangesproken worden wanneer vragen zich opdringen of problemen om een oplossing vragen.

De fuifinspecteur is steeds aanspreekbaar voor vragen of opmerkingen, bijvoorbeeld door regelmatig aanwezig te zijn op de jeugdraad.

1.4.4. Algemene ondersteuning

Ten slotte kan ook algemene en praktische ondersteuning voorzien worden vanuit de stad of gemeente. Denk hierbij aan een fuifkoffer, uitleenmateriaal en andere zaken, die de jonge organisator(en) kan helpen om het evenement te organiseren.

Een fuifkoffer kan door de lokale organisator opgemaakt en uitgeleend worden aan de organisator. Deze omvat vaak volgende zaken (niet exhaustief):

- oordopjes
- seingevermateriaal
- brandpreventiemateriaal
- noodsignalisatie
- banners en posters van (lokale) campagnes en/of het alcoholbeleid

Ander uitleenmateriaal (gratis) ter beschikking stellen kan organisatoren uiteraard ook helpen. Dit kan onder meer gaan over hekwerk, (fiets)rekken, podiumbakken, plooitafels, lichtslingers, elektriciteitskabels, en ander technisch materiaal. Het lokaal bestuur kan organisatoren tevens in contact brengen met partners om bijvoorbeeld het gebruik van herbruikbare bekertjes te faciliteren.

Lokale besturen kunnen ook helpen bij de bekendmaking van het evenement, bijvoorbeeld via het lokale krantje, de jeugdraad of sociale mediakanalen.

Door in te zetten op bovenstaande ondersteuning bouwt een gemeente of stad mee aan een kader voor veiligheid op evenementen en de ondersteuning ervan.

DEEL II: Specifieke veiligheidsrisico's verbonden aan evenementen door/voor jongeren

In wat volgt belichten we een aantal specifieke veiligheidsrisico's die zich kunnen voordoen op evenementen voor jongeren. Het richtsnoer voorziet per thema in een aantal actiegerichte tips en adviezen, ingedeeld in 3 fases:

- **VÓÓR**: acties/tips mee te nemen in de voorbereiding / preventieve insteek
- **TIJDENS**: acties/tips toe te passen gedurende het evenement
- **NA**: acties/tips mee te nemen in de nasleep van het evenement / evaluatie

2.1. Algemene aandacht voor verdraagzaamheid en een aangenaam feestklimaat

De veiligheidsrisico's die in dit deel van het richtsnoer besproken worden, zijn vaak met elkaar verweven. Een evenement voor jongeren hoort een veilige omgeving te zijn, waar jongeren zich goed voelen en kunnen uitleven. Echter, door tal van zaken (onder meer de hier besproken veiligheidsrisico's) kan het feestklimaat omslaan, zodat het niet meer als die veilige omgeving wordt aanvoeld. Net daarom wordt algemene aandacht voor 'verdraagzaamheid' en een 'aangenaam feestklimaat' naar voren geschoven. Uit de praktijk blijkt dat algemene en brede campagnes en sensibilisering hiervoor belangrijk zijn.

VÓÓR HET EVENEMENT

- ✓ Aandacht voor verdraagzaamheid, verantwoordelijkheid en veiligheid.

Schenk samen met organisatoren en partners voldoende aandacht aan verdraagzaamheid, verantwoordelijkheid en veiligheid. Dit kan via sensibiliseringscampagnes, posters, flyers, sociale media.... Maak duidelijk aan de bezoekers dat je als gemeente/stad, samen met de organisator en andere partners, belang hecht aan een fijne en gemoedelijke sfeer op evenementen. Werk dit uit in de schoot van de jeugdraad en/of samen met de jeugdverenigingen. Dit zorgt voor draagvlak en een meer gegarandeerde toepassing. Hieronder enkele voorbeelden van slogans:

“Samen uit, Samen thuis”

“Ik drink met mate(n), nooit alleen”

TIJDENS HET EVENEMENT

- ✓ Zorg ervoor dat evenementen de campagne ondersteunen

Het lokale bestuur kan organisatoren aansporen om posters en banners van de campagne uit te hangen op het evenement.

Als die ontworpen zijn door jongeren zelf, geeft dit een extra stimulans, of benadrukt het de ‘eigenheid’ van het lokale fuifbeleid.

NA HET EVENEMENT

- ✓ Evaluatie van de campagne en bijhorend materiaal

Evalueer samen met organisatoren, jeugdorganisaties, jeugdraad en andere partners de campagnes om de effectiviteit ervan na te gaan. Wat kan er meer gebeuren, zijn er ideeën of inbreng op basis van voorbije evenementen en wat stellen jongeren zelf voor.

- ✓ Nabespreking / evaluatie van het evenement

Zorg ervoor dat na elk evenement, hoe klein het ook was, een nabespreking of evaluatie plaatsvindt. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren met de jeugdconsulent, of in een groter evaluatie-overleg, afhankelijk van de grootte van het evenement. Schenk steeds voldoende aandacht aan de algemene voorbereiding en de veiligheidsreflex.

2.2. Alcohol en drugs

Alcohol is bijna niet weg te denken op jeugdevenementen. Het is belangrijk dat organisatoren én bezoekers hier verantwoordelijk mee omgaan.

De organisatie dient sterk in hun schoenen te staan als het aankomt op alcohol en drugs. De stad of gemeente kan de organisator ondersteunen door in te zetten op bewustmaking.

Een goed en sterk beleid vanuit de gemeente/stad rond alcohol en drugs op evenementen strekt tot aanbeveling. Zorg voor een gedragen lijn, afgestemd met partners, jongeren en organisatoren.

- ✓ Een duurzaam en gedragen alcohol- en drugpreventiebeleid.

Inzetten op preventie van alcohol en drugs, met aandacht voor de specifieke context (in casu de uitgaans- en evenementencontext), zorgt voor een duidelijk, werkbaar en duurzaam beleid. Goede afspraken en heldere regels hierover in de eigen stad of gemeente zijn onontbeerlijk.

Evenwichtige, transparante en duidelijke afspraken en regels, uitgewerkt op voorstel van politie en lokaal bestuur en verder vormgegeven in de schoot van de jeugdraad (dialog) zorgen voor een gedragen handelingskader. Dit vertaalt zich in een alcohol- en drugsbeleid op evenementen dat door diezelfde jongeren en de jeugdverenigingen breed gedragen wordt, hetgeen onontbeerlijk is bij de organisatie van evenementen. Hieruit kunnen dan (omgevings-)maatregelen voortvloeien per evenement, om de veiligheid maximaal te garanderen.

Verschillende organisaties, zoals het Vlaams expertisecentrum voor alcohol en andere drugs, ofwel het VAD en de centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG), bieden goede hulpmiddelen aan om concreet en stapsgewijs een duidelijk en degelijk beleid uit te werken. Hieronder kunnen enkele websites teruggevonden worden ter ondersteuning:

[Vlaams expertisecentrum alcohol en andere drugs - VAD¹²](https://www.vad.be)

[Centrum geestelijke gezondheidszorg - CGG Oost Brabant¹³](https://www.centrageestelijkegezondheidszorg.be/cgg/vlaams-brabant-oost/preventie-tabak-alcohol-en-andere-drugs)

[Centrum geestelijke gezondheidszorg - CGG Ahasverus¹⁴](https://www.centrageestelijkegezondheidszorg.be/cgg/ahasverus/preventie-tad)

¹² <https://www.vad.be>

¹³ <https://www.centrageestelijkegezondheidszorg.be/cgg/vlaams-brabant-oost/preventie-tabak-alcohol-en-andere-drugs>

¹⁴ <https://www.centrageestelijkegezondheidszorg.be/cgg/ahasverus/preventie-tad>

2.2.1. Omgaan met alcohol en alcoholgebruik

Volgende zaken strekken ter aanbeveling om verantwoordelijk om te gaan met alcohol op evenementen.

VÓÓR HET EVENEMENT

- ✓ Uithangen van het alcoholbeleid op het evenement

De organisator dient het alcoholbeleid (en/of drugbeleid) uit te hangen op het evenement. Zo worden de bezoekers, maar ook de organisatoren eraan herinnerd welke afspraken er gelden op het evenement. De stad/gemeente kan ondersteuning bieden door te voorzien in posters of banners met het alcohol- (en/of drug-)beleid op gedrukt. Het [VAD¹⁷](#) biedt ook een reeks campagnebeelden aan.

Let op met de promotie van alcohol (bv. één kopen, twee krijgen). Dit staat in contrast met een beleid dat wijst op verantwoordelijk alcoholgebruik.

- ✓ Weigeren van de vergunning om sterke dranken te schenken

Alcohol heeft nefaste gevolgen voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid, en maakt het moeilijker om risico's in te schatten.¹⁸ Het schenken van sterke dranken is onderworpen aan een vergunningsplicht. Dit geeft het lokale bestuur een instrument in handen om de controle hierover te bewaken. Het lokaal bestuur kan de vergunning tot het schenken van sterke dranken weigeren, bijvoorbeeld wanneer de doelgroep van het evenement gericht is op jongeren onder de 18 jaar.

- ✓ Een bartraining voor jeugdige organisatoren

¹⁵ <https://safesound.be/drugs>

¹⁶ <https://www.druglijn.be>

¹⁷ <https://www.vad.be/artikels/detail/never-waste-a-great-party-campagnebeelden-op-maat-van-de-uitgaanssector>

¹⁸ Meer informatie kan je vinden op: <https://www.druglijn.be/drugs/alcohol>

Het VAD organiseert gratis [bartrainingen](#)¹⁹ die men kan volgen op hun website. Organisatoren leren signalen herkennen en krijgen tips en advies om daarmee om te gaan.

TIJDENS HET EVENEMENT

✓ Een barbriefing

Een barbriefing omvat de relevante wetgeving, het handelingskader en andere afspraken in verband met de werking van de bar/toog. Het lokale bestuur kan dit vooraf opstellen en uitwerken samen met de organisator. De briefing vindt idealiter enkele uren voor aanvang van het evenement plaats. Zo zijn de medewerkers achter de bar op de hoogte van het beleid op het evenement.

Concreet kan het gaan over: een verbod om alcohol te schenken aan minderjarigen, het (h)erkennen van signalen van overmatig alcoholgebruik en hoe men alcohol kan weigeren aan personen die duidelijk onder invloed zijn.

✓ Aandacht voor alcoholgebruik achter de toog

In samenhang met de barbriefing dient de organisatie voldoende aandacht te schenken aan alcoholgebruik bij het (eigen) barpersoneel, deze hebben namelijk ook een voorbeeldfunctie op het evenement. Overmatig alcoholgebruik kan leiden tot een minder strikte toepassing van de regels en afspraken door eigen personeel of een minder strikt toezicht op de nalevering ervan door de bezoekers van het evenement. Daarnaast kan overmatig alcoholgebruik ook voor de nodige overlast zorgen, wat de reputatie van de organisatie niet ten goede komt.

✓ Leeftijdsherkenning

Organisaties maken best de leeftijd van hun bezoekers herkenbaar. Om duidelijk te maken wie alcohol mag nuttigen (+16-jarigen) en wie niet (-16-jarigen), wordt aangeraden om te werken met herkenbare tekens, zo gebruikt men vaak rode (-16j), oranje (-18j) en groene (+18j) armbandjes om de leeftijden aan te duiden, die meteen ook het toegangsbewijs zijn. Het lokaal bestuur kan eventueel voorzien in gekleurde bandjes (bv. in de fuifkoffer).

¹⁹ <https://staging.vormingen.vad-host.be/vormingen/quality-bars>

✓ De huisregels van het evenement

De stad of gemeente kan organisatoren stimuleren om het alcoholbeleid (inclusief belangrijke afspraken) op te nemen in de huisregels van het evenement en deze ook actief mee bekend te maken. Wanneer bezoekers een inkomticket kopen, stemmen ze namelijk in met deze huisregels. Dit geeft organisatoren een basis om op terug te vallen wanneer bezoekers ingaan tegen de regels en afspraken.

Er wordt vastgesteld dat minderjarigen gebruik maken van oudere bezoekers om aan alcoholische dranken te geraken. Dit is moeilijk om te vermijden. Een verbod op het doorgeven van alcohol aan minderjarigen kan opgenomen worden in de huisregels van het evenement en geeft daarmee een basis om hiertegen op te treden. Indien het (meermaals) gebeurt kan de organisatie eventueel de toegang tot het evenement ontnemen, op basis van de huisregels.

Meer informatie over het opstellen van huisregels kan gevonden worden op [veilige-evenementen.be](https://www.veilige-evenementen.be)²⁰.

✓ Aanbieden van voldoende alcoholvrije alternatieven

Stimuleer organisaties om voldoende alcoholvrije alternatieven aan te bieden, die toegankelijk en aantrekkelijk zijn (bv. goedkoper). Op deze manier grijpt de bezoeker sneller en makkelijker naar alcoholvrije dranken.

✓ “Zebradrinken” als alternatief

Organisaties kunnen aangespoord worden om in te zetten op ‘zebradrinken’ om overmatig alcoholgebruik tegen te gaan. Zoals de strepen van een zebra zich afwisselen, zo drink je ook afwisselend een alcoholisch en een non-alcoholisch drankje. Zebradrinken kan opgevat worden als een risicobeperkende drinkstrategie. Meer informatie kan teruggevonden worden op de [website](https://www.vad.be)²¹ van het VAD.

✓ Voorzie een aparte toog voor sterke dranken

We raden aan om sterke dranken (bv. cocktails, shotjes, ...) apart te schenken van andere (alcoholische) dranken. Zo is er meer controle over het gebruik van sterke

²⁰ <https://www.veilige-evenementen.be/RisicosEnMaatregelen/Maatregel/1073216e-46d7-495a-ae32-b0b100818087/62f257f3-aa1f-4ff7-a813-b0a701337bf6>

²¹ <https://www.vad.be/catalogus/detail/zebradrinken-beats-kater>

drank op het evenement en vermijdt men dat minderjarigen deze sterke dranken kunnen nuttigen. Dit kan ook via een aparte ruimte die enkel toegankelijk is voor meerderjarigen, bijvoorbeeld een VIP-zone.

- ✓ Aanbieden van gratis water

Om schadelijke gevolgen van (overmatig) alcoholgebruik te verminderen/vermijden, kan de organisator voorzien in gratis drinkwater. Zowel gedurende het evenement als bij de uitstroom van het evenement is gratis (kraantjes)water een must. Stimuleer jeugdige organisatoren bijvoorbeeld om gebruik te maken van een ‘waterbar’²².

NA HET EVENEMENT

- ✓ Inspelen op incidenten

Voorzie een evaluatie van het evenement waarbij incidenten, moeilijkheden en successen rond gebruik van alcohol en andere drugs besproken worden. Zo kan geleerd worden uit het evenement, en kunnen naar een volgende editie toe passende maatregelen worden genomen. Hiervoor kan het veiligheidsoverleg worden gebruikt.

2.2.2. Het fenomeen indrinken / voordrinken

Indrinken of voordrinken, is het samenkomen van jongeren vóór de start van het evenement op een gekende locatie, (bv. thuis of in omliggende parken) om daar al reeds (grote hoeveelheden) alcohol te nuttigen. Redenen kunnen gevonden worden in zowel financieel voordeel als ‘het in de sfeer komen’ van het uitgaan.

Voor organisatoren kan dit (grote) hinder met zich meebrengen. Vaak komen de symptomen van hun alcoholgebruik pas volledig tot uiting eens de jongeren op het evenement aangekomen zijn. We geven opnieuw adviezen en tips om hierop in te spelen.

VÓÓR HET EVENEMENT

- ✓ De toegang weigeren

²² De Watergroep voorziet deze mogelijkheid, meer informatie kan teruggevonden worden op: <https://www.dewatergroep.be/nl-be/drinkwater/extra-services/kraanwater-op-evenementen>.

Het is ten zeerste aangeraden om de organisatie aan te sporen om personen die reeds (zwaar) onder invloed zijn van alcohol en/of andere middelen, de toegang tot het evenement te weigeren. Deze personen zijn een risico voor andere bezoekers, zichzelf en verder kwalijk gedrag op het evenement. Hen verwijderen van het evenement kan door het opbellen van de ouders of door vrienden in te schakelen om de persoon veilig thuis te brengen.

Opmerking: indien nodig kan ook politie of security ingeschakeld worden om hierbij te assisteren.

- ✓ Bezoekers sneller op het evenement krijgen

Organisatoren kunnen het aantrekkelijk(er) maken om vroeger op het evenement aanwezig te zijn en de voordrink/indrink over te slaan.²³

- ✓ Bewustmaking van jongeren en ouders

Ouders sensibiliseren en bewustmaken over het alcoholgebruik van hun kinderen is aangewezen. Veel jongeren organiseren thuis een voordrink. Informatieverstrekking aan ouders over de mogelijke gevolgen en bewust omgaan met alcohol kan hier een interessante piste zijn.

TIJDENS HET EVENEMENT

- ✓ Alcoholtesters

De organisatie kan, in samenwerking met en eventueel na aanvraag bij de gemeente/stad, alcoholtesters gebruiken bij aankomst op en/of bij vertrekken van de bezoekers op het evenement. Op die manier worden bezoekers bewustgemaakt van het eigen alcoholgebruik.

Dit kan eventueel gekoppeld worden aan een beloning voor de bezoeker die nuchter toekomt, bijvoorbeeld gratis (frisdrank)bonnen.

- ✓ Instellen van een alcoholperimeter

²³ Zie 'Het tegengaan van laatkomers'

Een alcoholperimeter is een afgebakend deel rondom de evenementlocatie, waarbinnen het verboden is om alcohol in de openbare ruimte te nuttigen. Dit kan enkel na een beslissing van het lokaal bestuur in samenspraak met de lokale politie. Goede communicatie is hier cruciaal.

NA HET EVENEMENT

- ✓ Nabespreking / evaluatie van het evenement

Zorg ook hier voor een nabespreking of evaluatie met de jeugdconsulent of in een groter evaluatie-overleg. Bespreek de successen en knelpunten van de toegepaste maatregelen op het veiligheidsoverleg.

2.2.3. Hinder van omliggende nachtwinkels

Bezoekers kunnen in een omliggende nachtwinkel, voor de start van het evenement, maar ook tijdens het evenement alcohol kopen en nuttigen. Dit gaat bijvoorbeeld vaak gepaard met een voordrink. Dit kan voor de organisator voor overlast zorgen. We geven graag enkele tips om hiermee om te gaan.

VÓÓR HET EVENEMENT

- ✓ Aandacht voor het risico op misbruik van omliggende nachtwinkels.

Sensibiliseer lokale handelaars om correct om te gaan met de regels en wetgeving. Wijs hen op de mogelijke gevolgen. Het is aangeraden om een goede communicatie op te bouwen en afspraken te maken, bijvoorbeeld dat incidenten steeds gemeld worden.

TIJDENS HET EVENEMENT

- ✓ Controle op de verkoop van alcohol

De gemeente of stad kan, samen met de lokale politie, de lokale handelaars preventief bezoeken. Bij deze preventieve bezoeken wijst men op de regels, wettelijke verplichtingen en de mogelijke gevolgen wanneer deze niet nageleefd worden.

- ✓ Een verbod op de verkoop van alcohol

Voor een bepaalde termijn (bv. gedurende het evenement) kan de gemeente of stad een verbod uitvaardigen op de verkoop van alcohol. Dit kan gekoppeld worden aan een alcoholperimeter.

Opmerking: dit zijn geen laagdrempelige maatregelen en vereisen goede communicatie en samenwerking tussen het lokale bestuur, de politie en de organisator.

NA HET EVENEMENT

- ✓ Nabespreking / evaluatie van het evenement

Zorg dat de genomen maatregelen geëvalueerd worden tijdens de nabespreking. Creëer ruimte voor lokale handelaars om feedback te geven. Nodig hen eventueel uit op het veiligheidsoverleg.

2.2.4. Omgaan met drugs / verdovende middelen

Het gebruik van drugs en verdovende middelen is helaas een realiteit waar jonge mensen uitgaan. Het is belangrijk om duidelijk te maken dat drugs illegale middelen zijn, en dat gebruik, bezit en dealen niet getolereerd worden op en rond het evenement.

Naar analogie met de maatregelen voor om te gaan met overmatig alcoholgebruik, kunnen dergelijke maatregelen ook hier toegepast worden. Voornamelijk het herkennen van signalen, aanspreken van bezoekers en hen eventueel de toegang ontzeggen. Andere mogelijkheden geven we ook graag mee:

VÓÓR HET EVENEMENT

- ✓ Aandacht voor het fenomeen

Het is belangrijk om als gemeente/stad aandacht te schenken aan het gebruik en mogelijke gevolgen van drugs en/of verdovende middelen. Het leidt vaak tot een vervaging van normbesef en kan op zijn beurt overlast en andere problemen veroorzaken.

Als gemeente, samen met de organisator en partners, dient alles in het werk gesteld te worden om illegale drugs te weren van evenementen. We verwijzen daarbij graag opnieuw naar een duidelijk alcohol- en drugspreventiebeleid.

TIJDENS HET EVENEMENT

- ✓ Controle op de aanwezigheid van drugs door de politie

Op basis van de risicoscan en eventuele andere informatie/factoren, kan door de politie beslist worden om over te gaan tot een drugsactie op het evenement (bijvoorbeeld een controle op het bezit van verboden middelen bij de instroom van het evenement). Neem de mogelijkheid voor een dergelijke actie op in het lokale fuifbeleid. Zorg voor algemene informatie aan de organisatoren: Wanneer beslist de politie tot een dergelijke actie? Wat kan daarover op voorhand worden meegedeeld? Hoe gaat dit in z'n werk en wat wordt op zo'n moment van de organisator verwacht? Indien hierover niet op voorhand gecommuniceerd kan worden, is het belangrijk achteraf de nodige communicatie hieromtrent te voorzien, bijvoorbeeld tijdens de evaluatie van het evenement.

- ✓ De Onmiddellijke minnelijke schikking (OMS)

De politie kan gebruik maken van de 'onmiddellijke minnelijke schikking' (OMS) bij drugsfeiten. Deze maatregel houdt in dat personen die betraapt worden met drugs, de mogelijkheid krijgen om onmiddellijk een boete te betalen.

Let op: afhankelijk van de risicoscan en enkel na overleg met het parket en politie is dit mogelijk.

NA HET EVENEMENT

- ✓ Nabespreking / evaluatie van het evenement

Bovenstaande maatregelen, adviezen en tips zijn belangrijk om het gebruik van alcohol en andere middelen op evenementen mede onder controle te houden. Evalueer en bespreek deze op regelmatige basis zodat ze eventueel bijgesteld kunnen worden.

2.3. Overlast

Overlast blijkt vaak gepaard te gaan met (jeugd)evenementen, met meldingen van verschillende vormen van overlast tot gevolg. Zowel voor de organisatie als voor de buurtbewoners is dit niet gewenst.

Wat als overlast ervaren wordt, is vaak subjectief en de grens is moeilijk te trekken. Desondanks is het belangrijk om enkele vormen van overlast te bespreken en mogelijke maatregelen te adviseren.

2.3.1. Geluidsoverlast – Muziek

Tijdens een jeugdevenement speelt vaak luide (elektronische) muziek. Op het evenement zorgt dit voor een fijne sfeer, maar omliggende bewoners kunnen hier (over)last van ondervinden. Om dit zoveel mogelijk te vermijden stellen we enkele maatregelen voor.

VÓÓR HET EVENEMENT

- ✓ Informeer de buurt(bewoners)

Neem op in het lokale fuifbeleid dat organisatoren ervoor zorgen dat buurtbewoners op de hoogte zijn van het evenement en de mogelijke geluidshinder. Dit kan door organisatoren te adviseren om een flyer met contactgegevens te verspreiden in de directe omgeving. Op die manier kunnen buurtbewoners rechtstreeks bij de organisator terecht, zonder meteen politie of de stad/gemeente in te schakelen. De organisator kan bijvoorbeeld omwonenden een vrijkaart geven voor het evenement als tegemoetkoming naar de buurt toe.

- ✓ De inrichting van het evenement

Bij de inrichting van het evenement kan de organisator best zoveel mogelijk rekeninghouden met de richting waarin de muziek gespeeld wordt. Daarnaast kan de combinatie van muziekboxen en de opstelling daarvan, zorgen voor meer of minder geluidshinder.

- ✓ Correct en kwaliteitsvol materiaal

Besparen op de muziekinstallatie zorgt ervoor dat het volume vaak hoger moet om de kwaliteit van betere muziekinstallaties te imiteren. Ondersteun daarom organisaties om te kiezen voor een kwaliteitsvolle en correcte muziekinstallatie.

TIJDENS HET EVENEMENT

- ✓ Voorzien van een muziekverantwoordelijke

Laat de organisator een verantwoordelijke aanstellen voor muziek en dj's tijdens het evenement. Deze houdt toezicht op de afspraken die gemaakt zijn en kan optreden als aanspreekpunt voor de stad/gemeente of de politie.

- ✓ Verminder het aantal dB(c)-waarden

De dB(c)-waarden, ofwel de lage bastonen, kunnen verminderd worden om overlast in de omtrek te vermijden. Vaak zijn het deze zware tonen die tot ver buiten het evenement hoorbaar zijn. De impact hiervan op het evenement zelf is miniem en amper hoorbaar. Zorg ervoor dat organisatoren goede afspraken maken met het bedrijf dat de muziekinstallatie doet.

- ✓ Goede afspraken tussen de organisator en de dj's.

Idealiter worden er contracten opgemaakt tussen de organisatie en de dj's. Uit ervaring blijkt dat dj's vaak hun eigen muziek luider zetten, zonder dat de organisator hiervan op de hoogte is. Ondersteun lokale organisatoren om goede afspraken te maken met de dj's.

- ✓ Plaats het 'master volume' bij de organisator

De controle over het 'master volume' kan best bij de organisator geplaatst worden en niet bij de dj's. Zo behoudt de organisatie de controle om binnen de perken van het aantal toegestane geluidsniveau te blijven.

NA HET EVENEMENT

- ✓ Nabespreking / evaluatie van het evenement

Zorg dat eventuele klachten besproken kunnen worden met de partners en organisator. Evalueer de genomen maatregelen en bekijk wat er kan gebeuren naar andere evenementen of volgende edities toe.

2.3.2. Geluidsoverlast – personen

Het geluid van feestende jongeren die toekomen op een evenement of het evenement verlaten, kan storend zijn voor omwonenden. Hier zijn ook enkele mogelijke maatregelen die genomen kunnen worden om dit zoveel mogelijk te beperken.

VÓÓR HET EVENEMENT

- ✓ Duidelijke communicatie en afspraken

Zorg voor duidelijke communicatie tussen het lokale bestuur en de organisator. Adviseer ook hier de organisator om contactgegevens uit te wisselen met omwonenden, bij voorkeur de gegevens van de muziekverantwoordelijke.

TIJDENS HET EVENEMENT

- ✓ Actief verminderen van geluidsoverlast

Het lokale bestuur kan ervoor ijveren dat organisatoren actief aan de slag gaan om mogelijke overlast te verminderen. De organisator kan bijvoorbeeld (vrijwillige) security inschakelen om de in-/uitstroom rustig te laten verlopen of om bezoekers te helpen hun fiets te parkeren of terug te vinden op de fietsenparking.

- ✓ Bewustmaking ‘slapende burens’

De stad/gemeente kan inzetten op de bewustwording van het eigen geluid van organisatoren en bezoekers. Dit kan bijvoorbeeld door een poster die wijst op slapende buurtbewoners.

Door middel van nudging²⁴ kunnen bezoekers aangespoord worden minder geluid te produceren.

Een ludiek voorbeeld omvat het uitdelen van een lolly bij het verlaten van het evenement.

NA HET EVENEMENT

- ✓ Treed in gesprek met de buurt

Zorg ervoor dat het contact tussen de organisator, de buurt, en eventueel ook de politie en gemeente goed verloopt. Als er problemen zijn kan dit achteraf aangehaald worden op een veiligheidsoverleg. Zo worden de burgers gehoord en betrokken.

²⁴ Nudging is het subtiel stimuleren/sturen van mensen, in dit geval de bezoekers, zodat ze zich op een gewenste manier gedragen.

2.3.3. Vandalisme

Vandalisme is jammer genoeg ook aanwezig. Kapotte brievenbussen, afgebroken autospiegels en wildplassen zijn hier voorbeelden van. We geven graag enkele laagdrempelige mogelijkheden om schade en vandalisme tegen te gaan.

VÓÓR HET EVENEMENT

- ✓ Sensibiliseer de buurt

Het is belangrijk om omwonenden aan te sporen om waardevolle spullen (bv. auto, losstaand tuinmeubilair...) voldoende op te bergen. Zo zijn er minder opportuniteiten voor vandalisme.

- ✓ Afschermen van de buurt

Het lokale bestuur kan hekwerk aanbieden om de omliggende huizen en handelszaken af te schermen voor eventueel vandalisme.

TIJDENS HET EVENEMENT

- ✓ Inzetten op toezicht

Door toezicht te voorzien op donkere of afgelegen delen van het evenement kunnen opportuniteiten zoveel mogelijk vermeden worden. Dit toezicht kan zowel door de organisator, security of politie opgenomen worden. Duidelijke afspraken en communicatie zijn essentieel.

- ✓ Strategisch geplaatste wc's of plaszuilen

Door de organisator te helpen om wc's en plaszuilen zo toegankelijk mogelijk te maken (onder meer gratis), kan men wildplassers vermijden. Denk ook aan strategische plaatsen zoals de uitgang en inkom. Bekijk of de gemeente of de stad wc's en/of plaszuilen net buiten het evenement kan voorzien.

NA HET EVENEMENT

- ✓ Nabespreking / evaluatie van het evenement

Gebruik het veiligheidsoverleg of evaluatiemoment om de genomen maatregelen te evalueren, en waar nodig bij te sturen.

2.3.4. Zwerfvuil

Op het evenement gebruikt men vaak plastic bekertjes, servetten... die niet altijd in de vuilbak belanden, maar ook in de omliggende straten. Dit is niet aangenaam voor de buurt en omwonenden. Eenvoudige en haalbare maatregelen zijn hier het meest aangewezen.

VÓÓR HET EVENEMENT

- ✓ Plaats voldoende vuilbakken

Het kan onderdeel zijn van het fuifbeleid om voldoende vuilbakken te voorzien op, en in de buurt van feesten en evenementen. Zo spoor je bezoekers aan om hun afval weg te gooien in deze vuilbakken. Zorg ook dat de organisatie voldoende mogelijkheden voorziet op het evenement om afval weg te gooien.

- ✓ Vuilbakken op strategische plaatsen

Voorzie vuilbakken in het zicht, op drukke plaatsen en langs de looproutes waar de bezoekers hun afval kwijt kunnen (bv. uitgang, eetstanden, fietsenparkings...).

TIJDENS HET EVENEMENT

- ✓ Ludieke acties

Afvalverzameling kan gestimuleerd worden door ludieke acties. Bijvoorbeeld via een populariteitsmeting, waarbij de bezoeker een keuze maakt tussen zijn/haar favoriete voetballer of tennisser, door het afval in de respectievelijke vuilbak achter te laten.

Deze acties worden het best uitgewerkt in de schoot van de jeugdraad of jeugdinstelling, eventueel samen met de jeugd(verenigingen).

NA HET EVENEMENT

- ✓ Bespreek klachten of opmerkingen

Via het veiligheidsoverleg kan het lokale bestuur de organisator adviseren, of zelfs verplichten, om extra vuilbakken te voorzien op daartoe aangewezen plaatsen om verdere klachten of overlast te vermijden.

2.4. (Zinloos) Geweld en wapendracht

Jeugdevenementen zijn plaatsen waar jongeren plezier horen te maken en met een gerust en veilig gevoel zich kunnen amuseren. Een aangenaam feestklimaat is belangrijk, maar toch slaat dit helaas wel eens om op een evenement. De hierboven beschreven risico's, en voornamelijk overmatig gebruik van alcohol en/of drugs, kunnen in de hand werken dat ruzies en discussies zelfs uitmonden in fysieke gevechten. Dit dient dan ook te allen tijden vermeden te worden.

2.4.1. Omgaan met (zinloos) geweld

De aanpak van (zinloos) geweld en agressie is niet eenvoudig. Verschillende factoren spelen hierin een rol, wat het complex maakt. Organisatoren, vrienden en omstaanders staan vaak verbijsterd toe te kijken en de vrees om zelf in de slagen te delen is groot. Dit weerhoudt hen ervan om in te grijpen. Daarenboven is het niet aan te raden om als organisator zelf tussen te komen in een gevecht. Het is aan de security om hiertegen op te treden. Het is belangrijk dat jongerenorganisatoren dit weten, en dat ze hierrond een kader meekrijgen. We geven graag mee waarin de gemeente/stad kan ondersteunen om fysiek geweld te vermijden.

VÓÓR HET EVENEMENT

- ✓ Geef een signaal

Geef als stad of gemeente, samen met de partners en organisatie, een duidelijk signaal dat geweld niet thuishoort op evenementen. Dit kan onder meer door campagnes, banners en posters.²⁵

- ✓ Zet organisatoren sterker in de schoenen

Wanneer geweld wordt gebruikt op een evenement, weten organisatoren vaak niet wat te doen. Tijdens de opleiding fuifcoach wordt hier aandacht aan besteed. Informatie en advies over geweld, conflict- en agressiebeheersing geeft de jongeren een kader, zodat ze weten hoe hiermee om te gaan wanneer het zich voordoet. De focus ligt op het (h)erkennen van signalen en gepast handelen naar deze signalen.

²⁵ Zie 'algemene aandacht voor verdraagzaamheid en een aangenaam feestklimaat'.

- ✓ Goede afspraken tussen security en organisator zijn essentieel

Het (h)erkennen van signalen is een belangrijke eerste stap om situaties te de-escaleren. Zorg ervoor dat organisatoren goede en duidelijke afspraken maken met de verschillende partners wat betreft geweld. Bepaal de rol van de organisatie, de rol van security en indien nodig, ook de rol van politie.

TIJDENS HET EVENEMENT

- ✓ Een actieve organisator

Door informatie en opleiding kan een organisator beter reageren op geweld. Het is belangrijk dat er goede afspraken zijn tussen de organisator, security en eventueel ook politie. Het is mogelijk om belangrijke afspraken op te nemen in het lokaal fuifbeleid. Zo is het bijvoorbeeld belangrijk om de amokmakers te scheiden en hen te laten uittrazen in een aparte ‘time-out zone’ (cf. chill-outzone). Meer informatie over hoe je kan omgaan met agressie is te vinden op de website van [ICOBA](#)²⁶.

- ✓ Verwijder amokmakers van het evenement

Spoor organisatoren aan de toegang van amokmakers tot het evenement te ontnemen, aangezien zij geen meerwaarde meer zullen zijn voor het verdere verloop, wel integendeel. Op die manier zorgt men er ook voor dat het geweld niet opnieuw uitbreekt. De organisator kan deze personen verwijderen door hun ouders op te bellen en hen te laten ophalen, dit werkt ook meteen ontradend.

NA HET EVENEMENT

- ✓ Maak een overzicht

Meten is weten en monitoring is belangrijk. Het kan helpen om per jaar een overzicht te maken van de incidenten op jeugdfevenementen. Dit helpt om eventuele maatregelen te nemen en te evalueren, tendensen op te volgen en te vergelijken met voorgaande jaren. Dit kan op zijn beurt leiden tot structurele maatregelen in het jeugdfevenementenbeleid.

²⁶ <https://www.icoba.be/omgaan-met-grensoverschrijdend-en-agressief-gedrag>

2.4.2. Wapens en wapendracht

De aanwezigheid van wapens op jeugdevenementen is verontrustend. Het is een gevoelsmatige trend die, omwille van de mogelijk zware gevolgen, aandacht verdient. We geven graag mee wat men als stad of gemeente kan doen.

VÓÓR HET EVENEMENT

- ✓ Aandacht voor het fenomeen

Volg als gemeente/stad het fenomeen goed op. Luister naar lokale organisatoren en jeugdverenigingen. Zorg ervoor dat dit steeds ter kennis wordt gesteld aan de lokale jeugdambtenaar en de politie.

We raden af om grote acties en campagnes op te zetten om paniek en angst te vermijden. Aandacht vanuit de veiligheidspartners blijft echter belangrijk.

- ✓ Maak het bespreekbaar

Maak het bespreekbaar met de organisator(en) en andere partners. Maak afspraken over hoe men best reageert, eens een wapen aangetroffen wordt. Maak hiervoor op voorhand duidelijke afspraken met de politie. Duidelijke communicatie tussen de partners en de organisatie is onontbeerlijk.

TIJDENS HET EVENEMENT

- ✓ Stel een handelingskader op

Zoals hierboven reeds aangegeven, is het belangrijk om goede afspraken te maken. Ondersteun de organisator door een handelingskader te voorzien. Als er wapens worden aangetroffen dient de politie steeds op de hoogte gebracht te worden. Zij kunnen dit verder afhandelen.

Zorg dat de organisator goede afspraken maakt met security en duidelijk de rollen bepaalt. De organisatie kan security inschakelen om de persoon/personen in kwestie apart te zetten, in afwachting van de politie.

- ✓ Oppervlakkige betasting van kledij

Organisatoren kunnen afspraken maken met professionele security om, indien goede redenen, bezoekers bij aankomst te onderwerpen aan een oppervlakkige

betasting van de kledij met als doel na te gaan of er wapens of gevaarlijke voorwerpen het evenement zouden betreden. Bespreek deze mogelijkheid zeker op een veiligheidsoverleg indien de vraag zich opdringt.

NA HET EVENEMENT

- ✓ Opvolging en evaluatie

Het lokale bestuur dient steeds in kennis gesteld te worden van de aanwezigheid van wapens, ofwel via de organisatie, ofwel via de partners of bestuurlijke verslagen. Op die manier kan extra waakzaamheid gecreëerd worden en de samenwerking verbeteren. Het is belangrijk dit goed op te volgen en eventueel acties tegen wapendracht in een algemeen (preventie)beleid op te nemen.

2.5. (Seksueel) grensoverschrijdend gedrag

Seksueel grensoverschrijdend gedrag is een complex gegeven en is vaak verweven met andere zaken, bijvoorbeeld (overmatig) alcoholgebruik. Het is moeilijk om als organisatie of lokaal bestuur hierop in te spelen. Onderstaande tips kunnen helpen om een beleid uit te werken.

VÓÓR HET EVENEMENT

- ✓ Geef aandacht en maak het bespreekbaar

Opnieuw zorg je als gemeente/stad er best voor dat (seksueel) grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar is, ook bij jongeren en in jongerenorganisaties. Geef het thema voldoende aandacht, bijvoorbeeld door in te zetten op lokale, of bredere campagnes (bijvoorbeeld de Vlaamse campagne: 'We Zien U'²⁷).

- ✓ Neem een duidelijk standpunt in

Neem samen met de organisator(en) een duidelijk standpunt in. Toon dat men niet akkoord is met dergelijk gedrag op evenementen. Vertaal dit ook naar lokale (of bredere) campagnes en beleid. [Grenswijs](https://www.grenswijs.be/)²⁸ en [ICOPA](https://www.icoba.be/)²⁹ kunnen daarbij helpen.

- ✓ Voorzie opleidingen in het (h)erkennen van signalen en alarmbellen

²⁷ <https://www.vlaanderen.be/agentschap-justitie-en-handhaving/campagnes/we-zien-u>

²⁸ <https://www.grenswijs.be/>

²⁹ <https://www.icoba.be/omgaan-met-grensoverschrijdend-en-agressief-gedrag>

Organiseer samen met Sensoa (Vlaams expertisecentrum voor seksuele gezondheid) opleidingen om signalen en alarmbellen te (h)erkennen. Sensoa biedt (gratis) opleidingen aan via hun [Sensoa academie](https://opleidingen.sensoa.be)³⁰. Onderstaande opleidingen omvatten belangrijke handvaten voor jeugdorganisatoren en/of jeugdverenigingen. Deze kunnen bijvoorbeeld geïntegreerd worden als onderdeel van de opleiding fuifcoach.

- De opleiding “leren erkennen van (seksueel) overschrijdend gedrag en ernaar handelen” behandelt belangrijke tips, adviezen en handvaten.
- De methode ‘actieve omstaanders’ (5 A’s), benoemt zaken die een omstaander kan doen wanneer deze opmerkt dat iemand last ondervindt van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag: Anderen betrekken, Afleiding creëren, Afzonderen, Aanspreken en Aanwezig blijven.
- Het [vlaggensysteem](https://www.sensoa.be/vlaggensysteem)³¹ traint je in het herkennen, inschatten en categoriseren van het gedrag. De inschatting zorgt op zijn beurt voor een gepaste reactie.

TIJDENS HET EVENEMENT

- ✓ Opstellen van een handelingskader

Door duidelijke richtlijnen inzake de aanpak van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag te voorzien, zet men de organisatie sterker in hun schoenen. De stad/gemeente kan op eigen initiatief, en in samenspraak met de partners, een handelingskader opstellen. Integreer, en baken duidelijk af wat de rol van security hierin is.

- ✓ Goede praktijk: ‘Safe Stewards’

Op het evenement kan de organisatie stewards inzetten om een oogje in het zeil te houden en mensen actief aanspreken of contact te maken. Dit met het oog op laagdrempelige hulp. Het doel is een veilig(er) gevoel voor de bezoeker en het creëren van ruimte voor een aangename en gemoedelijke sfeer.

NA HET EVENEMENT

³⁰ <https://opleidingen.sensoa.be>

³¹ <https://www.sensoa.be/vlaggensysteem-hoe-reageren-op-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag>

- ✓ Nabespreking / evaluatie

Voorzie, net zoals bij geweld en wapendracht, voldoende opvolging en evaluatie. Zorg dat je als lokaal bestuur steeds op de hoogte bent van mogelijke incidenten en verwittig steeds de lokale politie.

- ✓ Goede communicatie is onontbeerlijk

Creëer als gemeente/stad ruimte voor organisatoren, jeugdverenigingen en jongeren om in gesprek te gaan over het onderwerp. Voorzie een laagdrempelige manier om vragen te stellen en eventueel incidenten te melden.

2.6. Verkeersveiligheid

Jeugdfevenementen kunnen ook voor onveilige verkeerssituaties zorgen, bijvoorbeeld fietsen onder invloed of zonder lichten en extra drukte op de baan. In een beleid rond jeugdfevenementen kunnen tips rond verkeersveiligheid dan ook niet ontbreken.

VÓÓR HET EVENEMENT

- ✓ Aandacht voor verkeersveiligheid

Aandacht voor mogelijk gevaarlijke verkeerssituaties is belangrijk, zowel vanuit de gemeente/stad als de organisator(en). Ondersteun lokale organisatoren door samen na te denken over mogelijkheden om gevaarlijke verkeerssituaties te vermijden, bijvoorbeeld het afsluiten van een straat of een tijdelijk eenrichtingsverkeer. Betrek ook steeds de politie als belangrijke partner.

- ✓ Sensibiliseer bezoekers, organisaties en jongeren over verkeersveiligheid

De aanpak van een onveilige verkeerssituatie begint preventief met het sensibiliseren van de betrokkenen. Een thema-avond wijden aan verkeersveiligheid voor jongeren kan bijvoorbeeld helpen. Jongeren krijgen informatie over mogelijke gevaren en leert jongeren en organisatoren rekening te houden met verkeersveiligheid bij het uitgaan. Denk aan partners zoals *Responsible young drivers*³², Vlaamse stichting verkeerskunde³³, Drive up Safety³⁴ en het VIAS-

³² <https://responsibleyoungdrivers.be>

³³ <https://www.veiligverkeer.be>

instituut³⁵. Aandacht voor verkeersveiligheid kan ook opgenomen worden in de opleiding fuifcoach.

TIJDENS HET EVENEMENT

- ✓ Voorzie voldoende alternatieven

Het lokale bestuur kan organisatoren ondersteunen door hen te helpen om voldoende alternatieve vervoersmiddelen aan te bieden. Denk bijvoorbeeld aan feestbussen, taxi's en het stimuleren van de aanwezigheid van een BOB.

NA HET EVENEMENT

- ✓ Nabespreking / evaluatie van het evenement

Zorg dat de getroffen maatregelen met de organisator geëvalueerd worden. Bekijk samen met de partners de mogelijkheden om in te spelen op nieuwe of andere onveilige verkeerssituaties.

Meer informatie voor een verkeersveilige infrastructuur kan je vinden op: veilige-evenementen.be³⁶.

³⁴ <https://dus.be>

³⁵ <https://www.vias.be/nl>

³⁶ <https://www.veilige-evenementen.be/RisicosEnMaatregelen/Maatregel/cbbf4358-db6b-4cbf-b188-b0b300aed89c/abc4e53f-96d7-4485-81af-b0a701337bf6>

Samen voor veilige jeugdevenementen in Vlaams-Brabant

We geloven sterk dat bovenstaande adviezen, tips en goede praktijken helpen om de veiligheid op jeugdevenementen binnen Vlaams-Brabant te waarborgen. Het is belangrijk dat jongeren met een veilig gevoel kunnen uitgaan en zich amuseren.

Aandacht voor veiligheidsrisico's in de voorbereidingsfase van het evenement is essentieel. Echter, zoals aangehaald, stopt het daar niet. Veiligheid dient doorheen het hele proces, van start tot finish, aandacht te krijgen. Een algemeen, gedragen lokaal evenementenbeleid voor jeugdevenementen met aandacht voor veiligheid is daarbij onontbeerlijk. Dit vormt een steunpilaar om evenementen te kunnen organiseren in de stad of gemeente, in een aangenaam feestklimaat.

We bedanken graag de partners en experts die mee dit richtsnoer vormgegeven hebben door hun expertise en kennis. Het is door samenwerking dat veiligheid op jeugdevenementen aangepakt en gewaarborgd kan worden. Wij hopen alvast dat dit richtsnoer, de risicoscan en de opleiding fuifcoach hierbij kunnen helpen.

Heb jij een interessante tip, goede praktijk of extra aanvulling? Aarzel niet en laat het ons weten.

De federale dienst maatschappelijke veiligheid en politie van de Gouverneur van Vlaams-Brabant is steeds bereid om vragen te beantwoorden, onduidelijkheden te verhelderen en te ondersteunen waar nodig.

Dienst maatschappelijke veiligheid en politie

Provincieplein 1, 3010 Leuven

Contactpersoon: Quinten Jordens

Mail: dmv.preventie@vlaamsbrabant.be

Tel: 016 26 78 10

Nuttige links en contacten

Graag verwijzen we naar volgende bronnen en websites:

Nuttige links en contacten	
Agentschap justitie en handhaving - Campagne 'We zien U'	https://www.vlaanderen.be/agentschap-justitie-en-handhaving/campagnes/we-zien-u
Ambrassade	https://ambrassade.be/nl
Bataljong	https://bataljong.be
Brandweer - Hulpverleningszone Oost Vlaams-Brabant	https://oost-vlaams-brabant.hulpverleningszone.be
Brandweer - Hulpverleningszone Vlaams- Brabant West	https://vlaamsbrabantwest.be
CGG Ahasverus	https://www.ahasverus.be
CGG Oost-Brabant	https://www.centrageestelijkegezondheidszorg.be/cgg/vlaams-brabant-oost
Chiro - Veiligheidsfiches	https://chiro.be/veiligheidsfiches
De Druglijn	www.druglijn.be
De Watergroep	https://www.dewatergroep.be
Drive up Safety - DUS	https://dus.be/
FOD Binnenlandse Zaken - BeSafe	https://www.besafe.be/nl
FOD Binnenlandse Zaken - Private bewaking	https://www.besafe.be/nl/private-veiligheid
Formaat	https://formaat.be/
Grenswijs	https://www.grenswijs.be
Ik Organiseer	www.ikorganiseer.be
Informatie over drugs	www.drugsinformatie.be
Informatie over gehoorschade	https://omgeving.vlaanderen.be/gehoorschade

KDG - Onderzoekscentrum publieke impact	https://www.kdg.be/onderzoek/onderzoekscentra/publieke-impact
Kennis- en expertisecentrum grensoverschrijdend en agressief gedrag - ICOBA	https://www.icoba.be/omgaan-met-grensoverschrijdend-en-agressief-gedrag
KLJ - evenementen	https://www.klj.be/evenementen
KSA - evenementen en fuiven	https://www.ksa.be/fuiven
Responsible Young Drivers	https://responsibleyoungdrivers.be
Rode kruis Vlaanderen	https://www.rodekruis.be
Safe 'n Sound	https://safesound.be
Scouts en Gidsen Vlaanderen - feesten en fuiven	https://www.scoutsengidsenvlaanderen.be/leiding/ondersteuning/groepsleiding/organiseren/feesten-en-fuiven
Sensoa	https://www.sensoa.be
Sensoa - Actieve omstaanders	https://www.allesoverseks.be/hoe-kan-je-helpen-als-je-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag-ziet
Sensoa - Vlaggensysteem	https://www.sensoa.be/vlaggensysteem-hoe-reageren-op-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag
VAD	https://www.vad.be
Vereniging van Vlaamse Steden en gemeenten - VVSG	https://www.vvsg.be
VIAS Institute	https://www.vias.be
Vlaamse Stichting Verkeerskunde	https://www.vsv.be

Bijlagen

Bijlage 1: vrijwillige security

We geven graag mee welke taken vrijwillige security kan opnemen.

1. Welke bewakingsactiviteiten mogen deze vrijwillige security uitoefenen?

I. Ze mogen ingeschakeld worden voor een veiligheidscontrole aan de ingang: nagaan of wapens of gevaarlijke voorwerpen het evenement zouden betreden. Het zijn voorwerpen die het goede verloop van het evenement kunnen verstoren en/of de veiligheid van de bezoekers in het gedrang kunnen brengen. Er zijn hierbij wel enkele voorwaarden van toepassing:

1. De controle gebeurt aan de inkom.
2. Men kan de bezoeker niet dwingen om zich te laten controleren. Men kan wel de toegang ontzeggen.
3. De controle heeft betrekking op de veiligheid van het evenement. Niet om drugs of andere zaken op te sporen.
4. Het betreft enkel een oppervlakkige betasting van de kledij, bij personen van hetzelfde geslacht. **Geén** fouillering.
5. Het betreft een visuele controle op de handbagage. De handbagage mag niet zelf gecontroleerd worden, deze dient uitgeladen te worden door de bezoeker in kwestie.
6. Indien op heterdaad iets gebeurt, mag ingegrepen worden. Je dient nadien onmiddellijk de hogere autoriteiten te verwittigen.

Wanneer gevaarlijke voorwerpen aangetroffen worden, kan men de toegang ontzeggen. Het is mogelijk dat de bezoeker het voorwerp in kwestie achterlaat bij de organisatie, bewakingsagenten of in de auto, waarna deze het evenement veilig kan betreden. Wanneer effectieve wapens, bijvoorbeeld een vuurwapen of mes ontdekt worden, verwittigt men onmiddellijk te politie.

II. Men mag controle uitvoeren op afgesloten plaatsen van het evenement. Men kan een toegangscontrole uitvoeren, vanuit een veiligheidsoogpunt, op plaatsen waar publiek niet toegelaten is, bijvoorbeeld backstage. Hierbij mag men ingrijpen wanneer personen zichzelf ongeoorloofd toegang willen verschaffen.

III. Men mag voertuigen controleren op wapens of gevaarlijke voorwerpen die de veiligheid in het gedrang brengen, enkel wanneer voertuigen zich in een niet voor publiek toegankelijke plaats willen verplaatsen (bv. backstage). Opnieuw enkel een visuele controle (bv. door het raam van het voertuig).

IV. Men mag controleren of de nooduitgangen voldoende vrijgehouden worden. Men mag hierbij ingrijpen om de nooduitgang vrij te houden en eventueel postvatten om te vermijden dat personen zich via de nooduitgang toegang tot het evenement verschaffen.

V. Men mag aan het podium toezicht houden op het publiek, met als doel alles in goede banen te leiden (*crowd control*). Men mag daarbij ook verhinderen dat personen zich toegang verschaffen tot het podium.

VI. Men kan de publiekdoorstroom controleren om gevaarlijke situaties te vermijden. Denk daarbij aan grote mensenmassa die zich samen verplaatsen. Met het oog op veiligheid kan men het gedrag van de bezoeker in de gaten houden.

VII. Men mag toezicht houden op de fietsen-/autoparking met het doel om vandalisme of diefstal te vermijden.

VIII. Men mag helpen het terrein te ontruimen om veiligheidsredenen.

2. Wat zijn geen bewakingsactiviteiten en kunnen door iedereen van de organisatie gebeuren?

De taken die niet opgenomen zijn als bewakingsactiviteiten mogen door elk lid van de organisatie uitgevoerd worden. Denk daarbij aan ticketcontrole, het publiek informeren om de nooduitgangen te vrijwaren, *stage-divers* opvangen, hulpdiensten helpen bij evacuatie, aanspreekpunt vormen voor de bezoekers, problemen signaleren en andere.